

Голові спеціалізованої вченої ради К.35.874.02
у Львівському державному університеті безпеки
життєдіяльності Державної служби України
з надзвичайних ситуацій,
доктору технічних наук, професору
Зачку Олегу Богдановичу
79007, м. Львів, вул. Клепарівська, 35

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Здобувач: **Тимченко Дар'я Олександрівна**

Тема дисертаційної роботи:

**«Моделі та методи управління проєктом
створення офісу трансферу технологій
у закладі вищої освіти»**

Дисертація на здобуття наукового ступеня
кандидата технічних наук

Спеціальність **05.13.22 – Управління
проєктами і програмами**

Офіційний опонент: д-р техн. наук, доцент
Данченко Олена Борисівна

Дисертаційна робота Тимченко Дар'ї Олександрівни «Моделі та методи управління проєктом створення офісу трансферу технологій у закладі вищої освіти» складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел і додатків. Загальний обсяг дисертаційної роботи складає 189 сторінок, із них 124 сторінки основного тексту. У дисертації міститься 34 рисунки, 18 таблиць, 9 додатків. Список використаних джерел складається з 213 найменувань. Загальний обсяг автореферату – 24 сторінки.

1. Актуальність теми дослідження

Дисертацію присвячено вирішенню актуального науково-практичного завдання – розробленню моделей та методів управління проектом створення офісу трансферу технологій (ОТТ) у закладі вищої освіти (ЗВО).

Важливість ефективної співпраці між представниками науки та бізнесу з метою підвищення рівня впровадження технологій та розробок ЗВО у реальний сектор економіки та створення інноваційного продукту вже давно усвідомили розвинені країни, в яких була впроваджена та наразі успішно функціонує інноваційна інфраструктура, основною складовою якої є ОТТ у ЗВО. В Україні формується усвідомлення необхідності впровадження такої інфраструктури: проголошені стратегії розвитку, поступово гармонізується законодавча база. Однак ефективне управління трансфером технологій як на державному рівні, так і на рівні ЗВО на сьогодні відсутнє. Шляхом вирішення даної проблеми є запровадження проектного підходу під час створення та подальшого функціонування інноваційної інфраструктури, зокрема ОТТ у ЗВО. Існуючі моделі та методи управління проектами не враховують особливості управління проектами створення ОТТ, який по суті є офісом управління проектами, у ЗВО.

2. Ступінь обґрунтованості та достовірності наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації

Обґрунтованість наукових положень, висновків та рекомендацій, сформульованих у дисертації, підтверджується коректним використанням відомих теоретичних положень, логічним представленням і доказовістю матеріалів роботи.

Здобувачкою для досягнення мети та вирішення наукового завдання у ході дослідження були використані наступні підходи до дослідження: системний підхід; концептуальний підхід; концепція потрійної спіралі; метод побудови ієрархічних діаграм; методологія графічного моделювання інформаційних систем, зокрема спеціальна технологія побудови: діаграма потоків даних (Data Flow Diagrams, DFD); метод дизайн-мислення; метод спостереження;

опитування; метод анкетування, метод А/В тестування; юзабіліті-тестування; метод діаграма Парето.

3. Новизна, обґрунтованість та достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, які сформульовані у дисертації

Новизна дисертаційної роботи Тимченко Д.О. полягає в поглибленні і розвитку теоретичних положень ефективного управління проектами створення ОТТ у ЗВО, які полягають у розробці моделей та методів управління проектами створення ОТТ у ЗВО. Викладені в дисертації положення відповідають пунктам 2 і 4 паспорту спеціальності 05.13.22 – Управління проектами та програмами.

Здобувачкою розроблено:

- вперше концептуальну модель управління проектом створення ОТТ у ЗВО з урахуванням особливостей функціонування ЗВО та проектів трансферу технологій, яка визначає основні етапи реалізації проекту створення ОТТ у ЗВО, що дозволить підвищити ефективність управління зазначеним проектом та в результаті створити продукт проекту, що відповідатиме потребам стейкхолдерів;

- вперше метод створення ОТТ у ЗВО з елементами дизайн-мислення, який за допомогою інструментів дизайн-мислення дозволяє визначити потреби та зацікавленість стейкхолдерів проекту у налагодженні співпраці між представниками ЗВО та бізнесу і створенні окремої організаційної структури, отримана при цьому інформація надає змогу створити продукт проекту з урахуванням виявлених потреб стейкхолдерів;

- вперше метод визначення відповідності прототипу ОТТ у ЗВО потребам стейкхолдерів, який дозволяє отримати зворотній зв'язок щодо функціонування прототипу такого ОТТ з метою виявлення напрямів вдосконалення його роботи та прийняття рішення щодо подальшої долі даної організаційної структури;

- вперше введені терміни «проект трансферу технологій», «управління проектом трансферу технологій», «портфель проектів трансферу технологій», які розширюють термінологічний базис управління проектами, що пов'язані з трансфером технологій;

- удосконалено організаційну модель ОТТ у ЗВО, за рахунок введення нових шаблонів OBS проекту створення ОТТ та організаційної структури ОТТ з урахуванням специфіки функціонування ЗВО, а також специфіки проектів трансферу технологій, управління якими здійснюватиме ОТТ;

- удосконалено терміни «інноваційна технологія», «трансфер технологій», «ОТТ» за рахунок доповнення визначень понять положеннями проектного підходу;

- отримала подальший розвиток інформаційна модель процесу управління проектом створення ОТТ у ЗВО з метою підвищення ефективності управління даним проектом та забезпечення якісної та оперативної комунікації між стейкхолдерами проекту за рахунок визначення інформаційних потоків між стейкхолдерами у процесі управління проектом створення ОТТ у ЗВО на кожному етапі даного процесу.

Подані наукові результати підтверджують теоретичну значимість та обґрунтованість проведених теоретичних досліджень.

Таким чином, робота містить нові, раніше не захищені, наукові положення та отримані і опубліковані автором новітні науково-обґрунтовані результати, які у сукупності розв'язують важливе науково-прикладне завдання.

4. Практична цінність результатів дослідження

Практична цінність дисертаційної роботи полягає у розробці рекомендацій, інструкцій, методики, алгоритмів методів створення ОТТ у ЗВО; створенні нової організаційної структури в Національній металургійній академії України (НМетАУ) – ОТТ; розробленні розділу сайту, присвяченого технологіям, розробкам та об'єктам права інтелектуальної власності НМетАУ.

Теоретичні та практичні результати роботи впроваджено та підтверджено відповідними актами впровадження:

- НМетАУ, м. Дніпро (акт впровадження від 01.10.2020 р.);
- Черкаський національний університет ім. Богдана Хмельницького, м. Черкаси (довідка про впровадження від 04.11.2020 р.);

- Чернігівський національний технологічний університет, м. Чернігів (акт впровадження від 05.11.2019 р.).

5. Оцінка ідентичності змісту автореферату та основних положень дисертації

Зміст автореферату ідентичний основним положенням дисертації Тимченко Д.О. «Моделі та методи управління проектом створення офісу трансферу технологій у закладі вищої освіти», містить всю необхідну для оцінки дисертаційної роботи інформацію.

Загальний обсяг автореферату 24 сторінки, із них 19 сторінок основного тексту, 9 рисунків, 4 таблиці та список опублікованих автором наукових праць за темою дисертації, що складається із 22 найменувань.

Автореферат оформлений згідно з вимогами Департаменту атестації кадрів Міністерства освіти і науки України.

6. Оцінка змісту дисертації, її завершеність в цілому, відповідність встановленим вимогам оформлення дисертацій

Дисертаційна робота Тимченко Д.О. складається із анотації, вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел (213 найменувань) і 9 додатків. Загальний обсяг дисертації становить 189 сторінок, із них 124 сторінки основного тексту, 34 рисунки та 18 таблиць.

У **вступі** дисертаційної роботи наведені: актуальність науково-прикладного дослідження; зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами; мета та завдання дослідження; об'єкт, предмет і методи дослідження; наукова новизна і практична цінність одержаних результатів; особистий внесок здобувача; інформація про реалізацію, апробацію та публікацію результатів.

У **першому розділі** проаналізована предметна галузь, зокрема: сучасний стан взаємодії науки, бізнесу та держави в Україні, терміни «технологія» та «трансфер технологій», нормативно-правові акти та модель державного функціонування трансферу технологій, міжнародний досвід розвинених країн у галузі трансферу технологій, сучасні підходи до управління проектами та портфелями проектів у ЗВО, поняття проектного офісу, типи та функції.

У **другому розділі** наведений термінологічний базис дослідження, що розширює термінологію управління проектами за рахунок уточнення понять «інноваційна технологія», «трансфер технологій», «ОТТ» та введення нових: «проект трансферу технологій», «портфель проектів трансферу технологій», «управління проектами трансферу технологій». Побудовано концептуальну модель управління проектом створення ОТТ у ЗВО, яка враховує специфіку функціонування ЗВО та включає сім етапів для успішної реалізації проекту. Етап ініціалізації проекту представлений у вигляді побудованої автором блок-схеми створення ОТТ з урахуванням особливостей ЗВО.

Розроблена організаційна модель ОТТ у ЗВО включає шаблон OBS проекту створення ОТТ у ЗВО, шаблон організаційної структури ОТТ у ЗВО, визначає функції членів команди проекту створення ОТТ у ЗВО та функції співробітників ОТТ, місце ОТТ в організаційній структурі ЗВО.

Розроблена автором інформаційна модель процесу управління проектом створення ОТТ у ЗВО дозволяє підвищити ефективність управління проектом та забезпечує якісну та оперативну комунікацію між стейкхолдерами проекту за рахунок визначення інформаційних потоків між стейкхолдерами у процесі управління проектом створення ОТТ у ЗВО.

У **третьому розділі** розроблено метод створення ОТТ у ЗВО з елементами дизайн-мислення, що дозволяє визначити потреби та зацікавленість стейкхолдерів проекту у впровадженні ОТТ шляхом застосування інструментів дизайн-мислення, та створити прототип продукту проекту з урахуванням виявлених потреб.

Запропонований автором метод визначення відповідності прототипу ОТТ у ЗВО потребам стейкхолдерів дозволить отримати зворотній зв'язок щодо функціонування прототипу ОТТ у ЗВО та прийняти рішення щодо подальшого функціонування створеного у результаті реалізації основного продукту проекту, а також додаткового.

У **четвертому розділі** наведені дані щодо практичного застосування запропонованих у дисертації моделей і методів управління проектом створення

ОТТ у ЗВО на прикладі проєкту «Створення ОТТ у НМетАУ». Даний проєкт за рахунок застосування запропонованих моделей та методів був реалізований з травня 2019 року по вересень 2020 року у НМетАУ (м. Дніпро): вчасно, у рамках запланованого бюджету та у відповідності до потреб стейкхолдерів.

Робота виконана на належному науковому рівні, є завершеною науковою працею, має практичне значення та відображає розв'язання актуального науково-прикладного завдання. Робота характеризується цілісністю та логічністю викладу матеріалів. Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам «Порядку присудження наукових ступенів», вимогам ВАК МОН України щодо дисертацій та авторефератів, а також паспорту спеціальності 05.13.22 – управління проєктами та програмами.

7. Аналіз наукових публікацій та повнота подання основних наукових положень, висновків, рекомендацій в роботах, що опубліковано

Проведений аналіз наукових праць здобувача показав, що основні результати дисертаційної роботи отримані автором самостійно та у повному обсязі відображені в публікаціях. Робота має завершений характер, основні наукові положення, висновки і рекомендації висвітлені у повній мірі та обґрунтовані у дисертації.

Основні положення дисертаційної роботи опубліковано у 22 наукових працях (14 – у співавторстві), із них 2 наукові статті, які індексуються в МНБ Scopus, 3 наукові статті в міжнародних наукових виданнях, 1 патент, 2 свідоцтва, 4 наукові статті у фахових виданнях України, 4 публікації – у матеріалах наукових конференцій, 6 додаткових публікацій.

Аналіз публікацій Тимченко Д.О. свідчить про достатню повноту висвітлених у них змісту роботи та наукових результатів, отриманих у дисертації.

Таким чином, вимоги до повноти викладення наукових та прикладних результатів кандидатської дисертації в опублікованих роботах виконано, що надає авторові право публічного захисту дисертації.

8. Рекомендації щодо застосування результатів і висновків дисертації

Теоретична значимість дисертаційної роботи зумовлена внеском в розробку наукових уявлень про управління проєктами створення офісів управління проєктами. Практичне використання результатів дослідження дозволяє вибудувати ефективну роботу по створенню проєктних офісів – ОТТ.

Одержані в дисертаційному дослідженні практичні результати та рекомендації можуть бути використані під час реалізації проєктів створення ОТТ у будь-якому ЗВО.

Проведене дисертаційне дослідження створює передумови для подальших розробок та удосконалень моделей та методів управління проєктами створення ОТТ у ЗВО.

9. Зауваження щодо змісту і оформлення дисертації та автореферату

Разом з тим, відзначаючи позитивні сторони дисертаційної роботи Тимченко Д.О., слід зазначити, що вона не позбавлена і певних недоліків, а саме:

1. У першому розділі дисертації варто було б ґрунтовніше проаналізувати світовий досвід реалізації проєктів створення ОТТ у ЗВО, дослідити та вказати етапи їх створення, що могли б стати однією з основ дослідження.
2. В підрозділі 1.4 наведені тлумачення проєктного офісу в сучасних міжнародних стандартах проєктного менеджменту, але проаналізовані тільки стандарти PMBoK, ISO 21500:2012 та P2M, не розглянуті, наприклад, стандарти ICB, PRINCE2.
3. В підрозділі 2.4 автором представлена концептуальна модель управління проєктом створення ОТТ у ЗВО (рис.2.3 на стор.66), з якої не зовсім зрозуміло, яким чином враховуються особливості функціонування ЗВО, як це було декларовано в науковій новизні роботи (вступ, стор.24).
4. В підрозділі 2.5 на рис.2.8 автором представлена шаблонна організаційна структура проєкту створення ОТТ у ЗВО, в якій присутній «допоміжний персонал» (2 особи), але незрозуміло, які саме ролі виконує цей персонал, оскільки назви ролей не наведені.

5. Подібне зауваження стосується шаблону організаційної структури самого ОТТ у ЗВО на рис.2.9, в якій є посада «фахівець з управління», але не вказано, з якого управління – з управління проектами та портфелями проектів, чи з управління трансфером технологій?
6. В підрозділі 2.6 автором детально описані інформаційні потоки в процесі управління проектом створення ОТТ у ЗВО, але не вистачає визначених кількісних параметрів цього процесу – наприклад, його собівартості, часу реалізації, кількості задіяних в ньому працівників ЗВО, швидкості передачі інформації між стейкхолдерами тощо.

Висловлені зауваження не знижують цінності дисертаційної роботи, її науково-теоретичного та практичного значення та в цілому не впливають на загальну позитивну оцінку роботи.

10. Загальні висновки і оцінка дисертації

Дисертаційна робота Тимченко Д.О. «Моделі та методи управління проектом створення офісу трансферу технологій у закладі вищої освіти» відповідає паспорту спеціальності 05.13.22 – Управління проектами та програмами. Зміст автореферату відповідає змісту дисертаційної роботи. Публікації повно відображають результати досліджень. Повнота відображення результатів дисертаційних досліджень та вимоги щодо кількості публікацій відповідають вимогам ДАК України. Дисертаційна робота оформлена із додержанням необхідних вимог, прийнятих правил та норм.

Відзначені зауваження не знижують загального позитивного враження від дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Тимченко Д.О. є завершеним науковим дослідженням, у якому представлено і вирішене актуальне науково-прикладне завдання: розробка моделей та методів управління проектом створення ОТТ у ЗВО. Результати дослідження можуть бути основою для подальших досліджень зазначеної предметної галузі.

За рівнем наукової новизни, якістю дослідження, достовірністю та обґрунтованістю приведених висновків, теоретичною цінністю дисертаційна

робота відповідає вимогам 9, 11 та 12 «Порядку присудження наукових ступенів і присвоєння вченого звання старшого наукового співробітника», а її автор Тимченко Дар'я Олександрівна заслуговує на присудження наукового ступеня кандидата технічних наук за спеціальністю 05.13.22 – Управління проєктами та програмами.

Офіційний опонент
професор кафедри комп'ютерних наук
та системного аналізу
Черкаського державного
технологічного університету,
доктор технічних наук, доцент

Данченко О.Б.

Підпис засвідчую
учений секретар
к.т.н., доцент

Миронець І.В.